

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

52-1

Brno 2011

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 52

Volume 52

Číslo 1

Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Olga Lečbychová, Marián Mazuch,
Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Adresa redakce
Adress

Skleněné korále z pohřebiště v Příboře. Viz obr. 18 na s. 90

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@iabrno.cz
Internet: <http://www.iabrno.cz>

Tisk
Print

Azu design s.r.o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2011

Náklad 450 kusů

Časopis je na seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.

Copyright ©2011 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

Zbývající kosti byly zařazeny do kategorií velký savec (18 fragmentů lebky a šest fragmentů dlouhých kostí) a neurčitelné (34 fragmentů kostí o velikosti 2–1 cm a 68 fragmentů kostí o velikosti méně než 1 cm).

Závěr

Celkově lze říci, že na lokalitě Pavlov II jsme v roce 2010 zachytili komplexní geologický profil redeponovanými sedimenty, k jejichž vzniku i následné redepozici došlo ještě před gravettským osídlením – artefakty v tomto prostoru vystupují na povrchu spraše. Naproti tomu nová lokalita Pavlov – Podhradní, přestože je uložena v jílových sedimentech a nikoli ve spraši, nevybočuje po stránce vegetace a fauny z obvyklých poměrů v našem mikroregionu v období gravettien. Doplnuje tak celkovou rekonstrukci sídelního areálu na katastru obce Pavlov.

Jiří Svoboda, Martin Novák, Sandra Sázelová, Jaromír Demek, Alena Dohnalová, Libuše Smolíková

Resumé

In 2010, two new sections were documented and analysed during engineering and construction works at Pavlov. At Pavlov II, a complex geological section was analysed, including upper loess, redeposited paleosol sediments of probably OIS7 age in center, and earlier sediments affected by frost deformations at the base (Fig. 14). This section predates the Upper Paleolithic occupation (lithic artifacts occur on surface at this part of the site). At a new site Pavlov-Podhradní, a horizon with a poor pollen spectrum (*Pinus sylvestris*, *Picea*, *Abies*, *Juniperus*, *Alnus*, *Corylus*, and *Ulmus* accompanied by rare herbs, namely Asteraceae, Campanulaceae, Poaceae, Primulaceae and Ranunculaceae) and with glacial fauna (mammoth, horse) was recorded within in clayish deposits (Fig. 15). The paleontological context of this new site corresponds to the other Upper Paleolithic sites in this area and completes thus the geographic reconstruction of human occupation at Pavlov.

PRAVLOV (OKR. BRNO-VENKOV)

„Vinohrady“. Paleolit–mezolit? Jáma. Záchranný výzkum.

Záchranný archeologický výzkum, provedený v roce 2010 na akci „Prodloužení uličního řádu STL plynovod Pravlov; Prodloužení vodovodu Pravlov, lokalita Vinohrady 2. část, lokalita Za hřbitovem, k. ú. Pravlov, okr. Brno-venkov“, doložil v poloze Vinohrady (Loc: 49°3'15.922"N, 16°29'26.471"E) pozůstatky jámové „dobývky“ rohovců cca z období mladého paleolitu až mezolitu, eventuel. mladšího pravěku. Lze se tak domnívat na základě nálezů hrubší debítáže s lokální bílou patinou, která svědčí s největší pravděpodobností o způsobu ověřování jakosti místní suroviny. Surovinu zde zastupují rohovce, které byly uloženy v terciéru nebo kvarteru do místní terasy ležící nad řekou Jihlavou.

Petr Kos

Resumé

Pravlov (Bez. Brno-venkov). „Vinohrady“. Paleolitikum–Neolithikum? Grube. Rettungsgrabung.

ŽELEČ (K. Ú. ŽELEČ NA HANÉ, OKR. PROSTĚJOV)

Holcase. Počátek mladého paleolitu. Sídliště. Záchranný výzkum

Lokalita je situována asi 1,5 km svv. směrem od obce Želeč (okr. Prostějov) v předpolí rozsáhlé pískovny (pískovna Ondratice těžená společností Těžba šterkopísku, spol. s r. o.). Dějiny bádání na lokalitě Ondratice I/Želeč v jejím okolí byly již v minulosti dostatečně popsány (Škrdla, Mlejnek 2010; Svoboda 1980; Valoch 1967), proto se jimi nebudeme dále zabývat.

V roce 2010 jsme pokračovali v terénních aktivitách na lokalitě (cf. Škrdla, Mlejnek 2010). Provedli jsme systematickou povrchovou prospekci v prostoru hlavní koncentrace nálezů (lokalita označovaná jako Ondratice I/Želeč), vyhloubili několik menších sond a realizovali záchranný zjišťovací výzkum.

Povrchová prospekce

Intenzivním povrchovým průzkumem jsme sledovali dva hlavní cíle:

1. zjištění rozptylu nálezů na lokalitě Ondratice I/Želeč,
2. získání reprezentativní kolekce nálezů.

V průběhu povrchového průzkumu byla poloha každého artefaktu zaměřena pomocí ručního GPS přijímače. Podarilo se nám tak přesně zdokumentovat povrchový rozptyl nálezů a určit zóny, kde se může nálezový horizont zahlubovat a kde by bylo možné případně získat artefakty z intaktních sedimentů. Druhý cíl, získání reprezentativní kolekce nálezů, směřuje k zatím chybějící publikaci věnované nekřemencové části materiálu z lokality. Nepředpokládali jsme, že typologické a technologické spektrum nové kolekce bude zcela identické s kolekcemi uloženými v muzeích, protože lokalita byla po desetiletí intenzivně výběrově vysbíravana, a třebaže jsme sbírali a zaměřovali všechny nalezené artefakty, jednalo se zřejmě o negativní výběr, protože původní nálezové spektrum zde je ovlivněno aktivitami předchozích sběratelů. Předpokládáme ale, že jestliže kolekce přesahuje 1 000 kusů, může být brána jako reprezentativní po stránce surovinného spektra a nepochybně obsahuje všechny hlavní technologické a typologické komponenty (např. levalloiské a plošně retušované artefakty), takže může být použita jako referenční, zejména pro porovnání s kolekcí získanou výzkumem v intaktních sedimentech.

Celkem jsme v roce 2010 posbírali 1 154 artefaktů vyrobených z místního křemence, „sluňáku“ (31 %), blíže neurčených moravských jurských rohovců (20 %), rohovců typu Stránská skála (11 %), typu Krumlovský les (9 %) a typu Troubky-Zdislavice (8 %), dále ze silicitů z glacienních sedimentů (8–12 %), křídového spongiového rohovce (6 %), radiolaritu (2 %) a blíže neurčené chalcedonové zvětraliny (0,5 %). Soubor obsahoval 59 nástrojů, většinou šlo o škrabadla (19 ks, 32 %), méně často drásadla (8 ks, 14 %), retušované čepele (8 ks, 14 %) a rydla (6 ks, 10 %). Dále se vyskytly tři odštěpovače, tři listovité hroty, dva vrtáky, dva vruby, dva levalloiské hroty, jeden moustéřský hrot a jeden hrot typu